המרכז לאמנות עכשווית רמלה
CONTEMPORARY ART CENTER RAMLE
مركز الفن المعاصر الرملة

جناح أحمر
כנף אדומה
COPPER WING

מידד אליהו

מייסדת ואוצרת ראשית המרכז לאמנות עכשווית רמלה: ד"ר סמדר שפי

מנהל מתחם המוזיאון והמרכז לאמנות עכשווית רמלה: רון פלד

כנף אדומה / מידד אליהו

אוצרת: ד"ר סמדר שפי

"כנף אדומה", תערוכת יחיד של מידד אליהו, עוסקת בנוכחויות וברבדים של התרבות ההודית ברמלה ודרך אלו תוהה על מהותה של הגירה, של הסתגלות ועל היחס בין זיכרון לבניית הווה ועתיד. בתערוכה שני חללים. בחלל הגדול הקידמי – מיצב שמקיף את הצופה בצבע ותנועה, ואליהו נוגע בו ברגשות מצועפים, בזיכרונות, ברגישויות ובשתיקות. האישי והציבורי משתרגים, הקרוב והרחוק נפגשים, והמיצב והמהלכים וההמהלכות בתוכו הופכים שותפים למסע. החלל השני כולל מערך ישיבה מותאם לסדנאות ומדפים עליהם יצירות של אליהו לצד יצירות משתתפי סדנאות. בחלל הסדנא נוצר מקום לחשיבה משותפת, להתבוננות. מפל שרשראות גזרי נחושת בצורת אגוז קשיו או דמעות, מתקשר לזיכרון ילדות של אליהו, וגעגוע של אליהו לטעם הקשיו שהיה אביו מביא לו משוק רמלה. על קיר ירוק גדול מצויר נוף דימיוני בו בניין מפעל "נשר" מופיע לצד שדרת עצי דקל ערופי ראש, ומולו קיר נוסף עם עבודות נחושת גדולה העשויה לפי כפולת עמודים ממחברת. בנחושת רקועים טקסטים בעברית, אנגלית ומלאיאלאם (השפה הרווחת במדינת קרלה בהודו) והיא שואבת השראתה ממחברת שהייתה שייכת לתפארת אסתר ז"ל ,אמה של ציפורה מאיר, חברה פעילה בקהילה של יוצאי הודו ובחיי התרבות של העיר רמלה . במחברת, משנות ה-70, נאספו מושגים, כתובות ומתכונים המתעדים את המעבר מתרבות ושפה של מקום אחד לאלו של מקום אחר. יצירת המחווה למחברת בנחושת, מאזכרת את לוחות הנחושת העתיקים שעליהם נחרטו זכויות היהודים בקרלה, מחוז בדרום הודו, על ידי מנהיג אזורי, מהראג'ה, לפני מאות שנים. וכך חפץ היסטורי יקר ערך בעל חשיבות סימבולית רבה לקהילת יהודי הודו מרחף כנוכח לא נוכח בתערוכה, מהדהד במחברת ההיא עדות ליכולת לשזור מסורת ושינוי. השימוש של אליהו בנחושת מחבר גם הוא הקשרים – האמנות ההודית בה נעשה שימוש נרחב בחומר זה וגם זיכרונות של משתתפים רבים בסדנאות וחוגי מלאכה בשנות ה-60 וה-70 בהם ריקוע נחושת היה טכניקה נפוצה. כשהאור משתבר על מפל הקשיו ועל מחברת הנחושת, התערוכה משקפת במידה חלקית את סביבתה, כמעין מראה לא צלולה, משאירה מקום לערפל ולחלומות שמעבר לשיקוף מציאות.

ב"כנף אדומה" אליהו מרחיב ומסכם מהלך רעיוני ממושך אותו הציג בתערוכות בארץ ובהודו, ולמהלך זה התווספה עשייה יצירתית-חברתית עם קהילות שונות ברמלה. החיבור בין העשייה האינדיבידואלית למהלך חברתי יצרה תערוכה שמועד פתיחתה לא סימן סוף פרויקט אלא ראשית מהלך נרחב של סדנאות ומפגשים במרכז.

בשונה מקהילות יהודיות רבות אחרות, הגירת הקהילה ההודית לארץ לא נבעה מרדיפות, אלא מתוך רצון להצטרף לתחייה היהודית המיוחלת. אנשי הקהילה היו משולבים בחברה הרב תרבותית והסובלנית של הודו במאה הקודמת. העלייה לארץ נעשתה בכמה גלים, המוקדם בהם בסמיכות לשחרור הודו

רמלה
קרן רמלה לחינוך, תרבות ופיתוח (ע"ר)
משרד התרבות והספורט

מהקולוניאליזם הבריטי. משפחתו של אליהו עלתה בגל זה.
אליהו, שנולד וגדל במושב מסילת ציון, מטמיע ביצירתו את סיפורי דור ההורים שהיגר מהודו. עיסוקו בנושא קיבל ביטוי ראשון במיצב "מחול השותלים" אותו הציג ב-2016 בתערוכה "מארג: זיקות למסורות באמנות המערב בציור עכשווי בישראל " (אצרה ד"ר סמדר שפי) במוזיאון פתח תקווה לאמנות. ב"מחול השותלים" יצר אליהו פרסקאות, מדיום המזוהה עם כנסיות וארמונות מחד ועם פרויקטים של אמנות סוציאליסטית מאידך, כדי לדבר על שנותיהם הראשונות של מושבי העולים בשנות החמישים, מושבים שהקמתם נכפתה, לעיתים, הר כגיגית, על המתיישבים, פרק שלא התקבע באתוס הישראלי.
ב-2020, ב"ספ", מיצב במוזיאון וילפריד ישראל לאמנות וידיעת המזרח (אצרה שיר ימגוצ'י), הציג אליהו עבודות המבוססות על צילומי ארכיון של עולי קוצ'ין מתקופת עלייתם לארץ בתחילת שנות ה-50.

ב"כנף אדומה" ברמלה אליהו מציף את המחיקה וההדחקה של התרבות היהודית-הודית בעקבות ההגירה לישראל, ודרך התערוכה מתייחס לשינוי שחל בשנים האחרונות עם כניסת דור חדש של אקטיביסטים המאירים את איכויות התרבות שהביאו הוריהם ואת התרומה והמקום שלהם בתרבות הישראלית היום.
"כנף אדומה" עוסקת בבניית תודעה קהילתית במקביל למסע הפנימי האישי.
במסגרת הפעילות לפני התערוכה אליהו, אמן-אקטביסט, יצר בסטודיו במתחם המוזיאון העירוני המצוי במרכז הפועם של העיר, בין השוק, המסגד ומשרדי הממשלה. בסדנאות במרחב הציבורי, במרכזים קהילתיים ובבתי ספר יצר יחד עם משתתפות ומשתתפים גלופות נחושת והדפסים שחלקם נוכח במרחב התערוכה.
בסדנאות במרכז ברמלה השתתף קהל מגוון – מועדון גמלאים של מרכז הסעדה בית אסיה קוגן, תלמידים מרמלה, אקטיביסטים בקהילה היהודית -הודית, אמנים עמיתים וגם קהל מזדמן.
הארכיון המתפתח לאורך התערוכה ממשיך מהלכים של אליהו שהחלו בפרויקטים שהציג בביאנלה הבינלאומית בקוצ'ין – מוזיריס. ב-2016 הציג בביאנלה את "תיבת תעודות" (אצרה טניה אברהם) – תעודות ומסמכים מחיי הקהילה בארץ אותם החזיר להקשר ארץ המקור, וב-2018 את "כתר אדום, תוכי ירוק" (יחד עם האמן תופיק זכריה, אצרה טניה אברהם) בה העלו במרחב הציבורי נוכחויות היסטוריות מודחקות.
הצגת "כנף אדומה" ברמלה, עיר עולם, היא חלק בלתי נפרד ממהות הפרויקט: "כנף אדומה" מציפה שאלות מורכבות ורלוונטיות של קהילתיות וזהות מקומית, רב תרבותיות ועיבוד אישי וקבוצתי של הקשר למקום. היא מאירה את הפער בין התפיסה החסרה, החד ממדית לא פעם, של התרבות ההודית, שהתגבשה בקרב מטיילים ישראלים, לבין העושר התרבותי העכשווי וההיסטורי, אותו הביאו הקהילות של יוצאי הודו איתם לארץ, ונשאר עד היום בשולי התרבות הישראלית.
אברהם אליהו, אביו של האמן, שהיה איש ציבור, הלך לעולמו במהלך הכנת התערוכה.
"כנף אדומה" מוקדשת לזכרו.

ד"ר סמדר שפי

Copper Wing / Meydad Eliyahu

Curator: Dr. Smadar Sheffi

Meydad Eliyahu's exhibition "Copper Wing" engages in immigration stories of Israel's Jewish Indian community. The installation touches upon memories, sensitivities, and silences. Personal and public intertwine, far and near meet, and sensuous and rigid come together. The large exhibition hall of the Contemporary Art Center Ramle-CACR envelops visitors in color and movement; the inner area, adapted for workshops, displays artworks by Eliyahu and participants.

The chains with copper cutouts shaped like cashews (or tears), is linked to Eliyahu's childhood memory of the spiced nuts his father used to bring home from the Ramle market. A green wall forms the background for a drawing of an imaginary landscape with a sheet of copper on the facing wall evoking double-page spreads of a notebook. Texts are punched out in Hebrew, English, and Malayalam (the main language of the state of Kerala, in south India), inspired by the notebook kept by the late Esther Tiferet, mother of activist Tzipora Meir, a prominent figure in Ramle's cultural life and its Indian Jewish community. During the 1970s, Esther collected expressions, terms, and recipes documenting the transition from one language and culture to another. The copper homage to the notebook brings to mind the ancient copper tablets on which the Maharajah of Kerala inscribed the rights of the Jews of Kerala centuries ago.

Thus, a contemporary work pertaining to a valuable historical object of huge symbolic significance to the Jewish community of India hovers over the exhibition, resonating in the notebook integrating tradition and change. Eliyahu's use of copper bears associations to Indian art, with its wide use of the material, and to copper working in arts and crafts activities in the 1960s and '70s.

"Copper Wing" expands Eliyahu's conceptual process exhibited in Israel and in India, and is accompanied by creative activities in diverse community settings in Ramle. The connection between individual art-making and social action combine in a process of community art workshops and meetings at the CACR.

Prior to the exhibition, artist-activist Eliyahu worked in a studio in the Ramle Museum complex located at the city's center - between the market, the mosque, and the municipal building. Participants in art workshops held in public spaces, community centers, and schools, working together with the artist, made copper plates and prints, some of which are on view in the exhibition. Participants range from pensioners at Beit Assia Kogan's nutrition security program, through Ramle schoolchildren, to Indian Israeli activists, artist-colleagues, and the public.

The archive developing throughout the exhibition continues Eliyahu's process begun in exhibitions at two International Kochi Muziris Biennales: Box of Documents (2016), displaying documents from the Jewish community in India, and Red Crown, Green Parrot (2018), (with Thoufeek Zakriya, both exhibitions curated by Tanya Abraham) in which repressed history was made present in the public sphere.

In contrast to many other Jewish communities who immigrated to Israel due to persecution, Jewish community leaders had been well integrated into the tolerant multicultural Indian society of the 20th century, and those who left India departed with a desire to join the incipient Jewish state. Eliyahu's family left in the earliest wave of immigration around 1947, when India became independent of British colonial rule.

Eliyahu, born and raised on Moshav Mesilat Zion, first addressed

the experiences of his parents' generation in the fresco The Planters' Dance (2016), in "Intricate Affinities: Reflections of Western Tradition in Local Contemporary Art," at the Petach Tikva Museum of Art (curated by this writer). Eliyahu used a medium usually identified with churches, palaces, and large socialist murals to speak about the early years of settlement in the 1950s, when newly arrived immigrants were directed to moshavim [semi-collective farms]. This chapter in Israel's history did not become part of its heroic ethos.

"Threshold" (2020), at the Wilfrid Israel Museum of Asian Art & Studies (curated by Shir Meller Yamaguchi), was based on archival photographs of Cochin Jews in Israel. "Copper Wing" at the CACR (2022), floods the erasure and repression of Jewish Indian culture in Israel, referring to changes in recent years, as a new generation of activists began highlighting the cultural qualities their parents brought with them and their place in contemporary Israeli culture. The exhibition is part of a long-term community building process parallel to the artist's internal, personal journey.

Exhibiting "Copper Wing" in Ramle, a world city, is an integral part of the project's essence, creating a nexus of complex and relevant issues of community and local identity, multiculturalism and the individual and collective processing of the link to place. It illuminates the disparity between the absent, often one-dimensional view of Indian culture formed among Israeli tourists and between the contemporary and historical cultural richness that the Indian immigrants brought with them to Israel, yet which has remained until the present on the margins of Israeli culture.

Meydad Eliyahu's father, a public figure, passed away during preparations for this exhibition.

"Copper Wing" is dedicated to his memory.

Dr. Smadar Sheffi

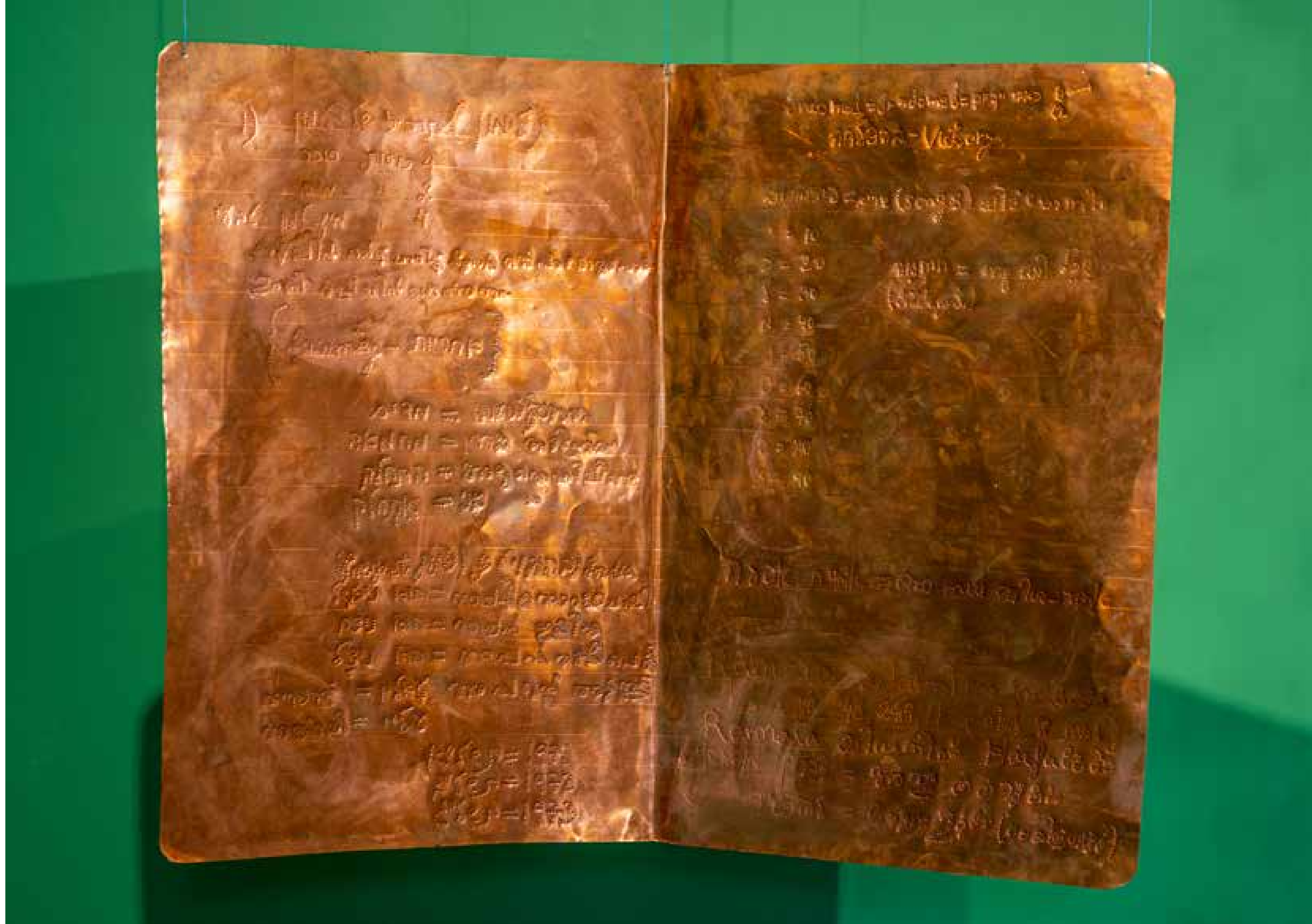

جناح أحمر / ميداد إلياهو

أمينة المعرض: د. سمدار شيفي

يتناول معرض ميداد إلياهو الفردي، "جناح أحمر"، ثقافة الجالية الهندية في الرملة ويطرح التساؤلات عن ماهية الهجرة، والتأقلم، والعلاقة بين الذاكرة وبناء الحاضر والمستقبل. يمتد المعرض على فضاءَين: فضاء أمامي كبير يعرض عملاً تركيبيًا يحيط المشاهد بالألوان والحركة يغمره إلياهو بالعواطف المخفية والذكريات والصمت حتى يرتبط الخاص بالعام ويلتقي القريب بالبعيد، ويتحول العمل وزائريه لشركاء في الرحلة. أما الفضاء الثاني فيشمل زاوية جلوس مخصصة لورشات العمل ويحتوي على رفوف وضعت عليها أعمال إلياهو إلى جانب أعمال المشاركين في الورشات. هذا الفضاء هو بمثابة حيز للتفكير المشترك والتأمل.

شلال يتكون من سلاسل نحاسية على شكل حبات الكاجو أو الدموع، يستحضر ذاكرة من طفولة إلياهو وشوقه لتذوق الكاجو الذي اعتاد والده شرائه من سوق الرملة. على جدار أخضر كبير رسم إلياهو منظرًا طبيعيًا خياليًا يظهر فيه مبنى مصنع "نيشر" وبجواره جادة أشجار نخيل مقطوعة، يقابله جدار آخر معروضة عليه أعمال نحاسية كبيرة على شكل دفتر مفتوح. حفر إلياهو على النحاس نصوص بالعبرية والإنجليزية والمالايالامية (لغة ولاية كيرلا في الهند) مستوحاة من دفتر من السبعيانات يخص المرحومة تفئيرت إستير، والدة تسيبورا مئير، وهي عضو ناشط في مجتمع المهاجرين الهنود والحياة الثقافية في مدينة الرملة. يحتوي الدفتر على مفاهيم وعناوين ووصفات توثق الانتقال من ثقافة ولغة مكان ما إلى آخر. يحاكي الدفتر النحاسي اللوحات النحاسية القديمة التي نقِش عليها إعلان حقوق اليهود في كيرالا (مقاطعة في جنوب الهند) من قبل المهراجا قبل مئات السنين. بهذا، يتردد صدى هذه اللوحات ذات الأهمية الرمزية للجالية اليهودية في الهند في المعرض كدليل على القدرة على نسج التقاليد بالتغيير. يربط استخدام إلياهو للنحاس بين الفن الهندي (الذي يستخدم فيه النحاس على نطاق واسع) وبين ذكريات العديد من المشاركين في ورشات العمل ودروس الحرف اليدوية في الستينيات والسبعينيات حيث كان طرق النحاس تقنية شائعة. عندما يقع الضوء على شلال الكاجو والدفتر النحاسي، يعكس المعرض محيطه بشكل ما، كمرآة غير شفافة، ما يترك حيزًا للضباب والأحلام.

يوسع إلياهو في "جناح أحمر"، ويلخص، سيرورة مفاهيمية مستمرة عرضها في معارض مختلفة في إسرائيل وفي الهند، ويرافقها بنشاط اجتماعي-إبداعي قام به مع مجتمعات مختلفة في الرملة. أدى الربط بين العمل الفردي والاجتماعي إلى إنشاء معرض لم يكن تاريخ افتتاحه بمثابة نهاية للمشروع بل بداية مكثفة لورشات العمل واللقاءات في المركز.

على عكس العديد من المجتمعات اليهودية الأخرى، لم تنبع هجرة الجالية الهندية إلى إسرائيل من الاضطهاد، بل توقًا للمشاركة في الإحياء اليهودي المنتظر. اندمج أفراد الجالية اليهودية في مجتمع متعدد الثقافات ومتسامح في الهند في القرن الماضي. تمت الهجرة الهندية إلى إسرائيل على عدة موجات، كانت أولها عشية تحرير الهند من الاستعمار البريطاني. هاجرت عائلة إلياهو إلى إسرائيل ضمن هذه الموجة.

يدمج إلياهو، الذي ولد ونشأ في موشاف مسيلات تسيون، في عمله قصص جيل والديه الذي هاجر من الهند إلى إسرائيل. تطرق إلياهو للموضوع لأول مرة في عمله التركيبي "رقصة الغارسين" الذي عرض في العام 2016 في معرض "نسيج: تقاليد الفن الغربي في الرسم المعاصر في إسرائيل" (بإشراف د. سمادار شيفي) في متحف بيتاح تكفا للفنون. صمم إلياهو في "رقصة الغارسين" تصويرات جصية (فريسكوات)، وهي وسيط مستوحى من الكنائس والقصور من جهة، ومن مشاريع الفن الاشتراكي من جهة أخرى، للحديث عن السنوات الأولى لمستوطنات المهاجرين في الخمسينيات، وهي مستوطنات أُجبر المهاجرون على إقامتها أحيانًا، وهي حقبة لم تتجذر في السردية الإسرائيلية.

في معرضه "عتبة" من العام 2020 الذي عرِض في متحف ويلفريد إسرائيل للفنون والدراسات الشرقية (تحت إشراف شير يامغوشي)، قدم إلياهو أعمالاً تستند إلى صور أرشيفية لمهاجري كوشين منذ وقت هجرتهم إلى إسرائيل في أوائل الخمسينيات.

يتناول إلياهو في "جناح أحمر" المعروض في الرملة محو وقمع الثقافة اليهودية الهندية بعد الهجرة إلى إسرائيل، ويشير في أعماله إلى التغييرات التي طرأت في السنوات الأخيرة مع نشوء جيل جديد من الناشطين الذين يسلطون الضوء على الميزات الثقافية التي جلبها آباؤهم، ومساهمتهم ومكانتهم في الثقافة الإسرائيلية اليوم. يتناول "جناح أحمر" بناء الوعي المجتمعي بالتزامن مع الانطلاق لرحلة داخلية شخصية.

كجزء من نشاطاته قبل المعرض، عمل إلياهو، وهو فنان وناشط، في الاستوديو في مركز المدينة النابض، بين السوق والمسجد والمكاتب الحكومية، وقام بالنقش على المطبوعات النحاسية في الورشات في الفضاء العام، في المراكز الجماهيرية والمدارس. بعض هذه المطبوعات معروض في فضاء المعرض.

شارك في ورشات العمل في المركز في الرملة جمهور متنوع: أعضاء نادي متقاعدي مطعم بيت آسيا كوغان، طلاب من الرملة، ناشطون في الجالية اليهودية الهندية، فنانون وجمهور عام. يتابع الأرشيف، الذي بنِي وتطور طوال المعرض، خطوات إلياهو التي بدأتها مشاريعه في بينالي كوتشين الدولية. عرض في العام 2016 في البينالي معرض "صندوق الشهادات" (بإشراف تانيا أفراهام) - شهادات ووثائق من الحياة المجتمعية في إسرائيل أعادها إلى سياق أرض المنشأ، وفي العام 2018 "تاج أحمر، ببغاء أخضر "(مع الفنان توفيق زكريا، بإشراف تانيا أفراهام) تناولت الحضور التاريخي المكبوت في الحيز العام.

عرض "جناح أحمر" في الرملة، وهو جزء لا يتجزأ من لب المشروع: يغمر "جناح أحمر" الأمور المتعلقة بالمجتمع والهوية المحلية، والتعددية الثقافية والمعالجة الشخصية والجماعية للارتباط بالمكان. يسلط المعرض الضوء على الفجوة بين النظرة التي غالبًا ما تكون أحادية البعد، للثقافة الهندية، التي تشكلت لدي المسافرين الإسرائيليين، والثروة الثقافية المعاصرة والتاريخية، التي جلبتها مجتمعات المهاجرين الهنود معها إلى البلاد، والتي لا تزال على الهامش الإسرائيلي، حتى يومنا هذا.

توفي أبراهام إلياهو، والد الفنان، الذي كان شخصية عامة، أثناء العمل على المعرض.

"جناح أحمر" مهداة له ولذكراه.

د. سمادار شيفي

כנף אדומה | מידד אליהו
המרכז לאמנות עכשווית רמלה | 17/6/22-21/10/22

ראש העיר רמלה: מיכאל וידל | יושב ראש הנהלת המוזיאון: עובד יחזקאל | מנכ"ל קרן רמלה לחינוך תרבות ופיתוח: עו״ד ליאור רשף דרעי | רונן רוטשטיין, חבר מועצת העיר מחזיק תיק התיירות | מנהל המרכז ומוזיאון רמלה: רון פלד | מייסדת ואוצרת המרכז לאמנות עכשווית: ד"ר סמדר שפי | אוצר המוזיאון: ד"ר ליאור אלון | מפיקת התערוכה: מעיין ליטאי | שירותים טכניים: שמעון שלום | תכניות חינוכיות: שולי דודפור | מנהלת לוגיטסית: מושית כהן | צוות המרכז: אורן קליקר, סוניה פרג'אללה | תרגום: יהודית אפלטון, ז'נאן בסול | עריכה לשונית: עפרה הוד | עיצוב גרפי תערוכה: איתמר ליברגל | עיצוב גרפי קטלוג: סטודיו בטי ברגר | צילום: איגור פרברוב | עוזרת הפקת עבודות אמנות: אלישבע לוי | ביצוע עיצוב חלל: פסח דניאל

תודה מיוחדת: רחל אליהו | שרה אבו כף | ציפורה וששון מאיר | ניהאד דביט | שלמה וציפי כץ | אסתר בר | חווה לוזון, גילה כהן, בית אסיה קוגן | ד"ר אופירה גמליאל | טובה קשטיאל אהרון | אילנה שזור | אליעז דנדקר | איילה לב | ליאורה יצחק | נילי פינקלשטיין, תמר ורעי אליהו

התערוכה בתמיכת: עיריית רמלה; קרן רמלה לחינוך, תרבות ופיתוח (ע"ר), משרד התרבות והספורט